

דברי הספד לרב הגאון רבי דן יואל ליווי זצ"ל

לטובת עם ישראל. אין ספק שבשבילו העוה"ז הוא פרוודור לטרקלין, הצער הגדול הוא שלנו צער ודאגה על החיסרון שהשאיר המנוח. השו"ע [יו"ד שמ"ד] כותב בחובת ההספד "מצוה גדולה להספיד את המת כראוי" הביטוי "מצוה גדולה" הוא מיוחד מאוד, על איזו מצווה נוספת כותב המחבר "מצוה גדולה" ? מה הטעם למצווה זו? למה חשיבותה? בתשובות המהר"ם מינץ הביא כמה תשובות לשאלה זו:

אחת התשובות היא שכאשר ת"ח נפטר ההספד הוא חלק מכבוד התורה, כבודה של תורה שנדבר על פעולותיו הרבות של המנוח בחיזוק טהרת השולחן. כידוע, הוא טרח ויגע לנסוע בכל העולם למצוא דרכים להכשיר מפעלים כדי לייצר מזון כשר ללא פשרות בהלכה. ניהל בטוב טעם ארגון כשרות עם עשרות משגיחים ופקחים שעובדים בכל העולם ע"פ כללים שנקבעו ע"י פוסקים גדולים. כבודה של תורה שנדבר על החלל הגדול שהשאיר המנוח מצד אחד אבל גם על העומדים לצידו שידע לתת להם את הכלים להמשיך את דרכו. יהי רצון שזכותו של המנוח עומדת לזכות עם ישראל כולו ושנדע להמשיך את פעילותו הברוכה לזכות את עם ישראל.

הרב ישי סמואל

רמת הגולן

מייד לאחר חג הפסח קיבלתי בתדהמה את הבשורה הנוראה על הסתלקותו של הרב ליווי. זכיתי להכירו בביקוריו הרבים בארץ הקודש ורק לאחרונה נפגשתי עמו עם הראשון לציון בדיון הלכתי מעמיק בנושא שכ"כ היה קרוב לליבו בענייני הכשרות.

"דודי ירד לגנו" ולקח את השושנה היקרה הזאת, אדם שמסר נפשו ממש לטובת מערכת הכשרות הנפלאה שאותה ניהל במשך שנים רבות.

על הפסוק "עַל־כֵּן יֵאָמְרוּ הַמַּשְׁלִיִּים בְּאוֹ חֶשְׁבוֹן תִּבְּנֶה וְתִכּוֹנֵן עִיר סִיְחוֹן": דרשו בספרים הקדושים:

אם אנחנו נבוא חשבון, אז תבנה ותיכון עיר סיחון. כל אחד ואחד מאתנו חייב לעשות חשבון נפש לעצמו למה הקב"ה הביא עלינו את הצרה הקשה הזאת?

בדברים פרק יד נאמר "בְּנִים אַתֶּם לָהּ אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגַּדְּדוּ וְלֹא תִשְׂמוּ קֶרֶחַ בֵּין עֵינֵיכֶם לְמַת": שואלים הפרשנים מה הקשר לאיסור "לא תתגודדו" לכך שאנו בנים של ה'? למה בגלל שאנו בניו של הקב"ה אסור לנו להתגודד?

עונה ה"אורח חיים" הקדוש שהפסוק מלמדנו שההפסד מהמוות הוא לנשאים במקום שבו חי המת ולא למת עצמו, משל לאדם ששלח את בנו לעיר רחוקה, מי שמרגיש נפסד מהליכתו של הבן הוא האב שנשאר במקומו. בוודאי כשמדובר ברה"ג המנוח זצ"ל שמסר נפשו